

[Statsministeren.]

er åbenbar risiko for, at den onde cirkel mellem priser og omkostninger vil gå i gang igen og skabe et væsentlig højere omkostningsniveau og samtidig virke stimulerende på den indenlandske efterspørgsel. Derfor må vi drage den konklusion, at supplerende foranstaltninger er nødvendige, hvis vi skal udnytte de muligheder, vi har for at opnå den forbedring af betalingsbalancen, som er blevet af så afgørende betydning for landet.

Siden socialdemokratiet stillede sin forespørgsel den 30. april, er vist både indhold og forløb af forhandlingerne med arbejdsmarkedsorganisationerne blevet alment kendt. Da forespørgslen imidlertid indeholder ønsket om oplysning om disse ting, skal jeg her kort gengive indholdet af de forslag, regeringen lagde frem til drøftelse.

1. Bortfald af tre dyrtidsportioner ville blive kompenseret ved et særligt lønmodtagerfradrag dækkende realværdien af almindelige dyrtidsportioner.

2. Udbyttebegrænsning — såvel for aktieudbytter som for honorarer, tantiemer m.v. — for en to års periode samt ligeledes for en to års periode forbud mod udstedelse af fondsaktier.

3. Prisstop for tjenesteydelser og forlængelse af gældende regler om vejledende priser.

4. Forhøjelse af arbejdsgivernes bidrag til ATP uden samtidig forhøjelse af lønmodtagernes eget bidrag.

Jeg har tidligere givet udtryk for — men vil gerne her understrege — at når vi valgte denne form med bortfald af dyrtidsportioner, så var det ikke, fordi vi mener, at det er lønningerne eller specielt dyrtidsreguleringerne, som fremkalder inflationen. Det var alene begrundet i, at vi mente, at der her var en mulighed for at bryde den onde cirkel ved at tilbyde fuld kompensation for tre almindelige dyrtidsportioner. Samtidig mente vi, at der hos arbejderne måtte være en så vital interesse i at hindre, at grundlaget for den fulde beskæftigelse smuldrede, at der burde være mulighed for at skabe forståelse for, at arbejderne realindtægt kunne sikres på anden måde end ved dyrtidsreguleringen.

Regeringen var som sagt rede til at give kompensation, men fastlæggelsen af en så-

dan måtte naturligt forudsætte en vurdering af realværdien af en almindelig dyrtidsportion. Vi havde fremlagt beregninger, som indebar, at den ikke oversteg 5 øre. LO og FTF fremlagde beregninger, som førte til en noget højere realværdi. LOs formand udtalte til radioen efter forhandlingerne, at han skønnede, der snarere var tale om det dobbelte — altså henimod 10 øre. Regeringen finder ikke dette skøn holdbart, men jeg vil dog tilføje, at når regeringen tilbød en forhøjelse af arbejdsgivernes ATP-bidrag, så blev der faktisk tale om en kompensation, som svarede til LO-formandens beregninger, og vi imødekom dermed også den tankegang, som LO fremførte om virksomhedernes kapitaliseringsmulighed ved bortfald af dyrtidsportioner. Det kom imidlertid ikke til nogen sammenlignende drøftelse af regeringens beregninger og organisationernes beregninger, da de to organisationer forinden meddelte, at de allerede af principielle grunde måtte tage afstand fra en løsning, som indebar indgreb i bestående overenskomster.

Denne stillingtagen og ansvaret for den er alene organisationernes. Fra regeringens side kunne vi herefter blot konstatere, at videre forhandlinger ikke var mulige, og at organisationerne ikke ville acceptere de fremsatte tilbud.

Heller ikke en drøftelse af former for økonomisk demokrati og demokrati på arbejdspladserne ville organisationerne indlade sig på. LO oplyste dels, at man tidligst til sommeren 1971 ville være færdig med sine egne udvalgsarbejder angående disse ting, og dels at de var af så principiel karakter, at de burde drøftes i et bredere forum og i forbindelse med en overenskomstfornyelse.

På dette grundlag har regeringen måttet foretage sine overvejelser med hensyn til, hvad den herefter måtte søge gennemført.

Der var efter vor opfattelse mange ting, der talte for at søge de fremlagte forslag gennemført. De indebar en vægtfordeling i retning af det omkostningsstabiliserende, som vi ikke kunne opnå ved nogen af de andre muligheder, der indgik i regeringens overvejelser. Uden at berøve arbejderne noget af den reelle værdi var det en løsning, som tilgodeså hensynet både til beskæftigelsen og til betalingsbalancen — og dermed en